

29.10.14

Høringsuttalelse – «NOU 2014:4 Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket»

Det vises til høringsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet av 20.06.2014 og utsendelse av «NOU 2014:4 Enklere regler - bedre anskaffelser».

Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd er en tverrfaglig interesseorganisasjon for håndverksfagene i Bergensregionen. Vi representerer 250 medlemsbedrifter med til sammen ca 4000 ansatte. Vi ønsker med denne høringsuttalelsen å komme med merknader til NOU 2014:4 som vi i fellesskap anser som sentrale for våre medlemmer og deres ansatte.

La oss først understreke at vi støtter intensjonen bak arbeidet i Forenklingsutvalget. En gjennomgang av regelverket for offentlige anskaffelser med sikte på å forenkle og forbedre er nødvendig. Behovet for et enklere regelverk er stort. Ikke minst for foretak som våre medlemsbedrifter, de små og mellomstore bedriftene.

Dette til tross, går vi mot sentrale deler av forslaget fra Forenklingsutvalget, slik det er lagt frem i «NOU 2014:4 Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket». Dette gjør vi fordi:

- Det vil innebære et kraftig tilbakeslag i arbeidet med å sikre seriøsitet
- Det ikke vil innebære forenkling

I arbeidet med forenkling er det viktig å ha i mente at forenkling ikke nødvendigvis færrest mulig regler, men derimot tydelige regler. Det overordnede målet med regelverket for offentlige anskaffelser er å sikre effektiv bruk av samfunnets ressurser og samtidig sikre rettfærdig konkurranse om offentlige kontrakter.

Blant de mest sentrale endringsforslagene i FOU 2014:4 handler det nettopp om anskaffelsesprosedyrer. Flertallet i Forenklingsutvalget ønsker å fjerne begrepet "anbud". I anbudets sted foreslås to nye anskaffelsesformer: åpne og begrenset tilbudskonkurranse.

I dag må oppdragsgiver på forhånd opplyse om kriteriene som legges til grunn for tildeling. I tillegg må det opplyses om vekten av tildelingskriteriene. I utvalgets rapport punktene 21.1 og 21.2.3 og i forslaget til §5-10, kan det se som om oppdragsgiver ikke behøver å opplyse tildelingskriteriene på forhånd, slik som i dag. Vi håper at dette beror på en misforståelse.

Tildelingskriteriene er selvsagt avgjørende for tilbyderne, altså våre medlemmer, når de skal vurdere deltakelse i tilbudskonkurransene. Like viktig er vekten av tildelingskriteriene. Dette bør være bestemt før kunngjøring og opplyses ved utlysning.

Blant forslagene som har hatt størst dissens i utvalget er fjerning av såkalte «ikke anskaffelsesfaglige hensyn». Plikten til å ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser fjernes.

Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd mener at det i tillegg til effektiv bruk av samfunnets ressurser og rettferdig konkurranse, må det også være viktig å sikre at offentlige anskaffelser skjer på en måte som er så samfunnstjenlig som mulig. Det bør være i samfunnets interesse at det er de seriøse bedriftene som tildeles kontrakter.

Blant forslagene som har hatt størst dissens i utvalget er fjerning av såkalte «ikke anskaffelsesfaglige hensyn». Plikten til å ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser fjernes. Det er disse "andre hensyn" som med på å sikre et seriøst næringsliv og arbeidstakernes rettigheter.

De fleste seriøse håndverksbedriftene i Bergensregionen er organisert gjennom Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd. Bygningsgruppen nærer en stor bekymring for fremtiden til håndverksfagene. Seriøse håndverkere er under press fra flere hold. Svart arbeid griper om seg og truer fagenes fremtid.

Nettopp gjennom regelverk for offentlige anskaffelser kan det tas grep som demmer opp for denne uheldige utviklingen. Dette kan gjøres gjennom kontraktsvilkår som hører inn under «andre hensyn» som er såkalt «ikke anskaffelsesfaglige». Herunder skatteattest, bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår, HMS-bestemmelser, klausuler antall ledd i leverandørkjeder osv.

Ikke minst mener Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd at en lærlingeklausul vil være viktig. En klausul som ikke bare stiller krav om godkjent lærebedrift, men tilstedeværende lærlinger, i tråd med de bestemmelser Oslo kommune har vedtatt innført.

Bedrifter som ikke påtar seg det samfunnsansvaret det er å lære opp fremtidige generasjoner håndverker, vinner allerede i dag markedsandeler. Det er i overkant naivt å tro at bedrifter nesten uten fast ansatte, eller uten lærlinger på byggeplassene, er de som vil påta seg dette samfunnsansvaret.

Skal vi få opp interessen for byggfag, er det viktig at vi har gode lærlingordninger. Men vi klarer ikke en gang å sikre opplæringsansvaret i likeverdig konkurranse om de offentlige anbudene. 40 prosent av all omsetning i byggebransjen er fra offentlig innkjøp. Dette er et viktig marked og samtidig en mulighet til å sikre opplæring og seriøsitet.

Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd ber om at bestemmelser som regulerer forholdene gjennomgått ovenfor, blir tatt inn i det fremtidige regelverket for offentlige anskaffelser.

Mvh

Magnus Thunestvedt
styreleder Bygningsgruppen
i Bergen Næringsråd

Krister Hoaas
Næringspolitisk rådgiver
Bergen Næringsråd